

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. XIV. Se fama & laudibus, ut fieri solet, motum, Hierio Oratori libros de pulchro & apto inscripisse: ejusque exemplo, non item quorum vis aliorum, laudari cupiisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

C A P. XIV.

Se fama & laudibus, ut fieri solet, motum, Hierio Oratori libros de pulchro & apto inscripisse: ejusque exemplo, non item quorumvis aliorum, laudari cupiisse.

1. **Q**uid est autem, quod me movit Domine Deus meus, ut ad Hierium Romanæ urbis oratorem, scriberem illos libros: quem non noveram facie, sed amaveram hominem ex doctrinæ fama, quæ illi clara erat, & quædam verba ejus audieram, & placuerant mihi? Sed magis, quia placebant aliis, & efferebant eum laudibus; stupentes quod ex homine Syro, docto prius Græcæ facundiæ, post in Latina etiam doctor mirabilis extitisset: & esset scientissimus rerum ad studium Sapientiæ pertinentium, mihi placebat. Laudatur homo, & amatur absens. Vtrumnam ab ore laudantis intrat in cor audientis amor ille? Absit. Sed *a* ex amante alio, accenditur alius. Hinc enim amatur, quia laudatur, *b* dum non fallaci corde laudatoris prædicari creditur: id est, cum amans eum laudat. Sic enim tunc amabam homines, ex hominum judicio: non enim ex tuo Deus meus, in quo nemo fallitur.

2. Sed tamen, cur non sicut auriga nobilis, sicut venator studiis popularibus difamatus: sed longe aliter, & graviter, & ita, quemadmodum & me laudari vellem? Non autem vellem ita laudari & amari me, ut *c* histriones, quanquam eos & ipse laudarem,

rem, & amarem: sed eligens latere, quam ita notus esse, & vel haberi odio, quam sic amari. Vbi distribuuntur ista pondera variorum & diversorum amorum, in anima mea? Quid est, quod amo in alio, quod rursus nisi odissem, non à me detestarer & repellerem, cum sit uterque nostrum homo? Non enim sicut equus bonus, amatur ab eo, qui nollet hoc esse, etiam si posset: hoc & de histrione dicendum est, qui naturæ nostræ focius est. Ergone amo in homine, quod odi esse, cum sim homo? Grande profundum est ipse homo, *Mat. 1. 30.* *capillos tu Domine numeratos habes, & non minuuntur in te: & tamen capilli ejus magis numerabiles sunt, quam affectus ejus, & motus cordis ejus.*

3. At ille Rhetor ex eo erat genere, quem sic amabam, ut vellem me esse talem: & errabam typho, & circumferebar omni vento, & nimis occulte gubernabar abs te. Et unde scio, & unde certus confiteor tibi, quod illum in amore laudantium magis amaveram, quam in rebus ipsis, de quibus laudabatur? Quia si non laudatum vituperarent eum iidem ipsi, & vituperando atque spernendo ea ipsa narrarent, non accenderer in eum, & non excitarer. Et certe res non aliæ forent, nec homo ipse alius, sed tantummodo affectus alius narrantium. Ecce, ubi jacet anima infirma, nondum hærens soliditati veritatis! Sicut auræ linguarum flaverint à pectoribus opinantium, ita fertur & vertitur, torquetur, ac retorquetur, & obnubilatur ei lumen, & non cernitur veritas. Et ecce est ante nos! Et magnum

quiddam mihi erat, si sermo meus, & studia mea illi viro innotescerent. Quæ si probaret, flagrarem magis: si autem improbarer, fauciaretur cor vanum, & inane soliditatis tuæ. Et tamen pulchrum illud atque aptum, unde ad eum scripseram, libenter animo versabam ob os contemplationis meæ, & nullo collaudatore mirabar.

N O T A.

- a *Ex amante alio accenditur alius*) dum nempe bona & dona alterius, amantis affectu tam eloquenter & vehementer prædicantur, ut audiens credat amore dignum, qui ita laudatur. Non ergo amor ab amantis ore transit in audientem, quasi affectus ille migret de animo in animum, quod fieri non potest: sed quia amans tam illustri modo proponit ejus bona quem amat, ut bonum sic cognitum non possit non amari.
- b *Dum non fallaci corde &c.*) credi solet amantibus de iis quos laudant, quia cum natura nobis infitum sit non posse amare, nisi quod bonum est, credimus amantibus, esse bonum, quod amant & laudant. Cum vero amor humanus sæpe fallat, & sæpe qui amant, sibi somnia fingant, recte dicit S. D. se cum amabat homines ex hominum judicio, non amasse illos *ex judicio Dei*.
- c *Histriones*) agebant hi fabulas in scena, sic dicti à regione Histræ, vel ab Hister, quod Hetruscis ludionem significabat. Genus hominum apud Romanos infame erat, qui tum alia improbatum Deorum scelera, seu vera, seu ficta representabant. Apud Græcos vero infames non erant, quod illi putarent Deos ludis scenicis delectari; de quo egregie S. D. *In hac disceptatione ait, hujusmodi ratiocinatio summam quæstionis absolvit. Proponunt Græci: si Dii tales colendi sunt, profecto etiam tales homines honorandi sunt. Assumunt Romani: sed nullo modo tales homines honorandi sunt. Concludunt Christiani: nullo igitur modo tales dii colendi sunt.*

L. 2. c. 13.
de civ.
Dei.

V S V S.

1. Sicut odimus in nobis conditionem vilem & artem illiberalem, histrionis, aurigæ, venatoris, etsi talia amemus & laudemus in aliis: quia putamus hæc esse infra dignitatem nostram, ideoque laudi nobis ducimus ista ignorare, & non factitare: sic contemnere deberemus omnia vana nomina ingenii, fortunæ, nec ex iis laudem captare: quia & ipsa, & omnia humana sunt infra magnitudinem animi Deum amantis, & sapientis *quæ sursum sunt, non quæ super terram.* Col. 3, 2.
2. Figendus est animus in Deo, ne ex laudibus & vituperiis æstimemus, nostra vel aliena, nec moveant nos *auræ linguarum flantes à pectoribus sæpe temere ac falso opinantium.* Cor nostrum *vanum* est, & *inane soliditatis divina*, quamdiu sauciatur, & torpescit in suis actionibus ob vituperia, & exardescit laudibus. Quamdiu tales sumus, *arundines sumus vento agitate,* Ioanni Baptistæ multum abfimiles. Mat. 13.7.

CAP. XV.

Rerum incorporearum ignorantia, duas substantias fingebat, monadem & dyadem, hanc summe malam, illam summe bonam: Libros vero de pulchro & apto, anno ætatis 26, vel 27, scripsit.

1. **S**Ed a tantæ rei cardinem in arte tua nondum videbam omnipotens, qui *facis mirabilia solus;* & ibat animus meus *b* per formas corporcas; & pulchrum, *quod per se ipsum:* aptum autem, *quod ad aliquid accommodatum deceret,* definiebam, & distinguebam, & exemplis corporeis astruebam. Et converti me ad animi naturam: & non me sinebat falsa opinio, quam de spirtualibus habebam, verum cernere. Et iruebat in oculos